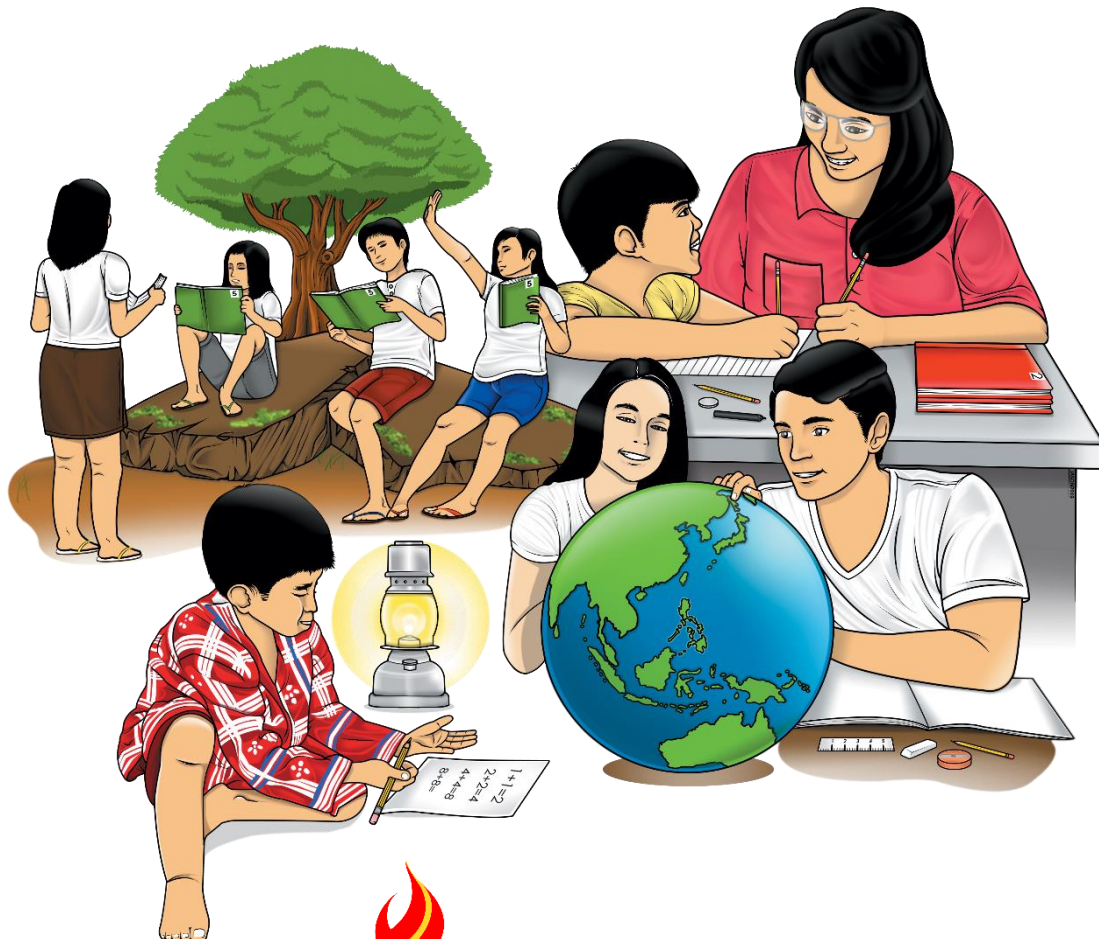

FILIPINO

Unang Markahan – Modyul 1: KUWENTONG-BAYAN: SI SAMGULANG AT SI NGA DATU TO SABENG

CO_Q1_Filipino7_Module1

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Filipino – Baitang 7

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 1: Kuwentong Bayan: Si Samgulang at si Nga Datu To Sabeng Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	MARIETTA P. DELIMA
Editor:	LELITA A. LAGUDA, ALICE B. MAGLINTE
Tagasuri:	SALLY A. PALOMO
Tagaguhit:	LHRYN T. JARANILLA, SWELYN E. FORRO
Tagalapat:	GUINEVIER T. ALLOSO
Tagapamahala:	ALLAN G. FARNAZO
	GILBERT B. BARRERA
	ARTURO D. TINGSON, JR.
	PETER VAN C. ANG-UG
	JULIET F. LASTIMOSA
	SALLY A. PALOMO
	GREGORIO O. RUALES

Department of Education – Region XII

Office Address: Department of Education – Region XII

Office Address: Regional Center, Brgy. Carpenter Hill, City of Koronadal

Telefax: (083) 2288825/ (083) 2281893

Email Address: depedroxii.org Email: region12@deped.gov.ph

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Kumusta kaibigan? Binabati kita dahil nakatapos ka na sa ikalawang yugto ng iyong pag-aaral- ang antas Elementarya. Nakahanda ka na bang maglakbay sa buhay Sekundarya? Dito natin sisimulan ang ikatlong yugto ng iyong pag-aaral.

Ako si Kokoy ang iyong gabay sa paglalakbay na ito. Sigurado ako na matutuwa ka sa maraming gawain na inihanda ko para sa iyo.

Ang modyul na ito ay sadyang binuo para sa iyo upang maunawaan ang pinakamahalagang kasanayan sa pampagkatuto na:

Nahihinuha ang kaugalian at kalagayang panlipunan ng lugar na pinagmulan ng kuwentong bayan batay sa mga pangyayari at usapan ng mga tauhan. : F7PN-Ia-b-1

*Pagkatapos ng mga gawain ay inaasahang makamit mo ang sumusunod na mga layunin:
isusuri ang ugnayan ng tradisyon sa binasang akda.
iibigay ang hinuha sa pahayag ng mga tauhan,
kaugalian at kalagayang panlipunan sa akda.
iibigay ang mga salitang may kaugnayan sa paghihinuha.*

Upang samahan tayo sa paglalakbay na ito, narito si Toto ang butihin kong kaibigan. Sabay nating lakbayin ang Mindanao. Handa ka na ba? Tara na! Maglakbay na tayo.

Salamat sa iyo, kaibigang Kokoy!

Mga kaibigan, humanda na at sabay nating lakbayin ang katimugang bahagi ng Pilipinas- ang Mindanao.

Alam mo ba na ang Mindanao ay pumapangalawa sa pinakamalaking pulo sa Pilipinas? Ito ay matatagpuan sa katimugang bahagi ng kapuluan. Ang naninirahan sa Mindanao ay binubuo ng labintatlong (13) pangkat ng Moro, dalawampu't isang (21) pangkat ng Lumad at ang ikatlo at ikaapat na pangkat ay binubuo ng mga mandarayuhan mula sa Luzon at Visayas.

Para mas kapana-panabik ang ating paglalakbay babasahin natin ang ilang akdang pampanitikan ng Mindanao tulad ng kuwentong-bayan, pabula, epiko, maikling kwento at dula. Ang ating bibigyan ng tuon ay ang akdang pampanitikan na kuwentong-bayan.

Maraming salamat sa iyo kaibigang Toto. Marami kaming natutuhan sa ating paglalakabay. Ngayon ay ipagpatuloy pa natin ang ating nasimulan. Sa araw na ito ay tatalakayin natin ang paghihinuha ng kaugalian at kalagayang panlipunan ng lugar na pinagmulan ng kuwentong-bayan batay sa mga pangyayari at usapan ng mga tauhan.

Halina't tuklasin natin ang dapat nating matutuhan sa modyul na ito.

an- ang pangalan ng katutubong pangkat na ito ay nagmula sa mga salitang "Bla" at "An" ay nangangahulugang mga "Magagawang mga tao".

uentong-Bayan- ang mga salaysay hinggil sa mga likhang isip lamang. Lumaganap at nagpasalin-salin ang mga ito sa iba't ibang henerasyon sa pamamagitan ng pasalingdila (paraan ng pagkukuwentong pasalingdila).

hihinuha- ito ay pagbibigay ng inyong sariling haka-haka o opinyon tungkol sa isang bagay o sitwasyong naganap.

Subukin

Magandang araw muli sa iyo kaibigan! Paalala na ang bawat bahagi ng modyul na ito ay nagtataglay ng mga gawain at pagsubok sa iyong kakayahan. Huwag kang mag-alala dahil naririto naman ako na nakahandang gumabay sa iyo. Sundin mo lang ang aking mga panuto at gawaing ipagagawa.

Basahin at unawain ang mga sumusunod na pahayag. Ibigay ang tamang hinuha sa bawat sitwasyon. Bilugan ang letra ng tamang sagot.

1. Magkaiba man ng katawagan, ngunit nagmula naman sa iisang Maylikha.
 - A. Tama, dahil tayo ay mga Pilipino na iisang lahi.
 - B. Tama, dahil iisa ang maylikha ng lahat.
 - C. Tama, dahil sa bayaning nagbuwis ng kanilang buhay.
 - D. Tama, dahil tayo ay nasa iisang bansa.
2. Walang maidudulot na tama ang kadamutan.
 - A. Tama, dahil ito ay maling gawi.
 - B. Tama, dahil pwedeng patawarin ang madamot.
 - C. Mali, dahil hindi pwedeng magbago ang madamot.
 - D. Mali, dahil kapag madamot hindi nakapag-iisip ng tama.
3. Bago pa man dumating ang mga Kastila ay may sarili ng panitikan ang Pilipinas.
 - A. Tama, dahil pinatutunayan ito ng mga sinaunang paraan ng pagsulat at pamahalaan.
 - B. Tama, dahil may panitikan na nakasulat sa mga aklat.
 - C. Mali, umasa lang tayo sa tradisyong na impluwensiya ng mga kastila.
 - D. Mali, dahil sila mismo ang bumuo ng sibilisadong mga Pilipino.
4. Ang pagtunog ng agong ay mahihinuhang_____.
 - A. may handaan
 - B. may gustong ipaabot sa mga katribo, pamilya
 - C. may naligaw sa kanilang lugar
 - D. may ikakasal
5. May narinig silang boses, “Tigilan ninyo ang pag-aaway, kayo ay magkapamilya.” Ang pahayag na ito ay nangangahulugan ng _____.
 - A. kahalagahan ng pamilya
 - B. tawagin ang pamilya kung nagigipit
 - C. pamilya ang huling takbuhan
 - D. malapit na ugnayan ng pamilya

Aralin

1

Kuwentong-Bayan ng Blaan: Si Samgulang at si Nga Datu To Sabeng

A. PANITIKAN:

Si Samgulang at si Nga Datu To Sabeng
Isang Kuwentong Bayan ng mga Blaan

B. WIKA AT GRAMATIKA:

Paghihinuha

Pinakamahalagang Kasanayan sa Pampagkatuto: F7PN-Ia-b-1

Nahihinuha ang kaugalian at kalagayang panlipunan ng lugar na pinagmulan ng kuwentong-bayan batay sa mga pangyayari at usapan ng mga tauhan.

Balikan

Sandali muna! Balikan natin ang mga nakaraan mong aralin sa Filipino. Naalala mo ba ang iba pang uri ng akdang pampanitikan?

Tumpak! tama ang iyong sagot. Sa bahaging ito ng ating paglalakbay pag-uusapan natin ang Kuwentong-Bayan ng Blaan. Tara kaibigan!

Alam mo ba na ang kuwentong-bayan ay bahagi ng ating katutubong panitikang nagsimula bago pa man dumating ang mga Kastila. Ito'y lumaganap at nagpasalin-salin sa iba't ibang henerasyon sa paraang pasalindila o pasalita. Karaniwang maglalahad ng kaugalian at tradisyon ng lugar kung saan ito nagsimula at lumaganap.

Mga Tala para sa Guro

Una sa lahat, ingatan mo ang modyul na ito. Iwasang madumihan at mapunit. Gumamit ng sagutang papel. (*Intermediate paper/ yellow paper*)

Sagutan mo ang bahaging SUBUKIN. Ito ang unang hakbang upang masukat at matiyak ang dati mo nang kaalaman sa paksang natalakay na sa ibang baitang. Iwawasto ito ng guro. **Huwag mag-alala kung mababa ang iyong makuha.**

Basahin at unawaing mabuti ang mga teksto sa TUKLASIN at sagutan ang mga gawain sa SURIIN at PAGYAMANIN. Buuin ang natutuhan sa ISAISIP at bumuo ng sariling kaalaman sa ISAGAWA.

Sagutin muli ang TAYAHIN at isagawa ang KARAGDAGANG

Tuklasin

Pag-usapan natin sa bahaging ito ng ating paglalakbay ang tungkol sa mga kapatid nating Blaan. Ang Pilipinas ay isang multilinggwal at multikultural na bansa. Binubuo ng mahigit 180 na mga wika na may kani-kaniyang kultura, tradisyon at relihiyon. Mga katangian na natatangi sa iba. Dulot ng pananakop ng mga Kastila naging sentro ng Kristiyanismo ang Pilipinas ng Asya ngunit nanatili ang malaking bahagi ng Mindanao sa relihiyong Islam. Isa sa mga ipinagmamalaki ng mga lahing Pilipino na mayroon sa pinakamayamang kultura at makulay ay ang mamamayang Blaan.

Ang mga *Blaan* ay isang tribong pamayanan ng Timog Mindanao. Ang pangalan ng katutubong pangkat na ito ay nagmula sa mga salitang “Bla” at “An” ay nangangahulugang mga “manggagawang tao”. Ang mga *Blaan* ay kilala bilang “*hospitable*” o maaalananin sa kanilang mga bisita kahit gaano pa ito kaabala sa kanilang mga trabaho o pamumuhay. Kadalasan ay binibigyan nila ito ng pagkain tulad ng tinapay o saging at kape. Nagsasagawa rin sila ng kanilang mga ritwal na mga awitin at sayaw sa mga bisita na ibig sabihin ay mainit o malugod nilang tinatanggap ang kanilang mga bisita.

Nakasanayan na rin bilang parte ng kultura ng mga Blaan ang pagbabarter o ang paggamit ng isang bagay upang ipagpalit sa bagay na iyong ninanais.

Ang buhay ng *Blaan* ay umuusbong sa kanilang pamilya na karaniwang nabubuhay sa loob ng isang pangkat na binubuo ng higit sa isang asawa at mga kamag-anak na magkasamang nakatira sa iisang bubong. Ginagawa nila ito upang maprotektahan ang kanilang pag-aari at maging ligtas mula sa panghihimasok ng ibang tao. Ang katangiang ito ng mga *Blaan* ay kagaya rin ng kaugalian ng mga Pilipino, binubuklod ang bawat pamilya upang magkaisa sa anumang hamon ng buhay.

Sitwasyon 1

Maraming pangyayari sa ating kasaysayan na nakakaapekto sa pag-iisip, gawi at pamumuhay ng mga Pilipino. Isang halimbawa nito ang mga kapatid nating *Blaan*. Sa iyong palagay ano kaya ang nakaapekto sa kanila kung bakit ganito ang kanilang kultura at paniniwala sa kasalukuyan. Isulat ang iyong sagot sa puwang.

Sagot:

Sitwasyon 2

Kaibigan, minsan nga naisip ko rin, ano kaya ang itsura ng Pilipinas kung hindi tayo nasakop ng mga Kastila, Amerikano at Hapon? Kung nalinang sana ang sibilisasyong itinayo ng ating mga ninuno, ano kaya ang kalagayan ng ating bansa sa kasalukuyan?

Sagot:

Wow! Ang husay mo. Alam mo ba na ang ginawa mo ay isang paghihinuha? Ito ay ang pagbibigay ng inyong sariling haka-haka o opinyon tungkol sa isang bagay o sitwasyong naganap.

Naibigay mo ang paghinuha sa dalawang magkaibang sitwasyon. Napakahusay mo!

Tara! Ipagpatuloy na natin ang ating paglalakbay. Sa puntong ito, susubukin ko naman ang yaman ng iyong talasalitaan.

Handa ka na ba sa susunod na gawain? Magaling! Bago natin basahin ang nakasasabik na kuwentong-bayan ay lilinganin muna natin ang iyong kaalaman sa talasalitaan. Galingan mo!

A. Pagpapalawak ng Talasalitaan

Panuto: Ibigay ang kasingkahulugan ng mga salitang nakadiin ayon sa pagkakagamit nito sa pangungusap. Bilugan ang letra ng tamang sagot.

- Hinampas ni Samgulang nang malakas ang **agong**. Ang agong ay isang instrumentong _____.
A. instrumentong *brass*
B. instrumentong *wind*
C. instrumentong *percussion*
D. instrumentong *string*
- Pumunta ang magkakapatid sa **lemlunay** upang kumustahin si Samgulang.
A. palaisdaan
B. bukirin
C. palayan
D. paraiso
- Tinanan** ni Nga Datu To Sabeng ang asawa ni Samgulang.
A. kinuha
B. ninakaw
C. sinama
D. binawi

Handa ka na ba sa susunod na gawain? Halika na!

Basahin at unawain ang Kuwentong-Bayan ng mga Blaan. Bigyang-pansin ang gabay na tanong.

Ano ang kaugaliang ipinakita sa kuwentong binasa? Banggitin ang mga pangyayari sa kuwento para mapatunayan ang mga ugaling kanilang ipinakita.

Si Samgulang at si Nga Datu To Sabeng

Kuwentong-Bayan ng mga Blaan

Isang gabi habang natutulog si *Samgulang* sa loob ng kaniyang kulambo ay napanaginipan niya ang kaniyang asawa na tinanan at dinala sa lugar ng Mahin Lgiling ni *Nga Datu To Sabeng*.

Nabigla si *Samgulang* na sa kaniyang pagbangon ay wala na ang kaniyang asawa. Mabilis na nanghilamos at saka hinampas ang agong.

Narinig ng mga kapatid niyang babae ang tunog ng agong. “Narinig ba ninyo ang tawag ni *Samgulang*? Lahat tayo ay kailangang pumunta sa *Lemlunay* para kumustahin siya!” sabi ni *Knaban* sa mga kapatid.

Agad namang naghanda ang walong magkakapatid. Sumakay sila sa kani-kanilang kabayo papuntang *Lemlunay*.

Agad sinalubong ni *Samgulang* ang mga kapatid at sinabi, “Halina mga kapatid, babawiin ko ang aking asawang si *Salo Minum*. Inagaw siya ni *Nga Datu To Sabeng*.”

“Sasama ako sa iyo kapatid ko. Ano man ang mangyari sa iyo basta nasa likuran mo lang ako,” sabi ng kapatid na si *Knaban*.

Agad umalis sina *Samgulang* at *Knaban* patungong *Mahin Lgiling*. Pagdating nila, agad nagpatayo ng kubong pansamantalang titirhan sa pakikipagdigma.

Sa umpisa ng labanan nina *Samgulang* at *Nga Datu To Sabeng*, inutusan ‘ni *Knaban* ang kapatid ng gumawa ng lindol. Hindi natakot si *Nga Datu* sa ginawang lindol ni *Samgulang*.

Dahil dito lalong nagalit si *Samgulang*. Inutusan niyang bumaba si *Nga Datu* upang sila ay magtutuos. Agad namang binigyang proteksyon ni *Nga Datu* si *Salo Minum* gamit ang kaniyang pananggalang. Nabigla sila nang may nahulog na kumikinang na tungkod sa kanilang pagitan at narinig nila ang boses ng matandang lalaking nagsasabing, “Tigilan ninyo ang pag-aaway. Kayo ay magkapamilya.” Inagaw ni *Nga Datu* si *Salo Minum* dahil hindi pa siya makalakad, mahina pa ang kaniyang tuhod, kailangan pa niyang sumuso sa kaniyang ina.

Biglang lumuha si *Samgulang* dahil ang narinig niya ay boses ng kaniyang lolo. Tumayo siya at binuhat si *Nga Datu* paakyat sa bahay. Umupo sila sa tabi ni *Salo Minum*. Nagyakapan ang tatlong magkapamilya.

Suriin

Handa ka na bang sagutin ang mga tanong matapos basahin ang kuwento? Tara na, sagutin mo na!

Tanong sa Pagpapahalagang Pampanitikan

1. Ano ang napanaginipan ni Samgulang?
2. Isa-isahin ang ginawa ni Samgulang para mabawi si Salo Minum sa mga kamay ni Nga Datu To Sabeng?
3. Kung ikaw si Samgulang, gagawin mo rin ba ang kaniyang ginawa? Pangatwiran.
4. Anong kaugalian ang ipinakita ng mga kapatid nating Blaan sa akda?

Tanong para sa mataas na antas ng pag-iisip:

- Paano makatutulong sa pagkakaroon ng maayos na relasyon sa kapwa ang paggalang o pagrespeto at pagiging tapat? Ilahad ang iyong sagot.

Balikan ang Pagnilayan:

Ano ang kaugaliang ipinakita sa kuwentong binasa? Banggitin ang mga pangyayari sa kuwento para mapatunayan ang mga ugaling kanilang ipinakita.

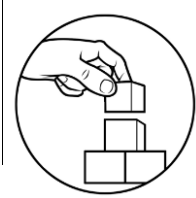
Ang galing! Nasagot mo ang ilang katanungan mula sa akdang iyong nabasa. Tunay na naunawaan mo nga ang iyong binasa.

Ating Alamin:

Sa iyong pagbasa ng kuwentong-bayan ng mga Blaan, sa mga pangyayari, sitwasyong binanggit, ikaw ay nakapaghihinuha kung ano ang maaring resulta at kaalaman ng pangyayari. Gusto mong malaman kung ano ang ibig sabihin ng paghihinuha at kuwentong-bayan? Tara!

Ang kuwentong bayan ay bahagi ng ating katutubong panitikang nagsimula bago pa man dumating ang mga Espanyol. Ito'y lumaganap at nagpasalin-salin sa iba't ibang henerasyon sa paraang pasalindila o pasalita. Karaniwang maglalahad ng kaugalian at tradisyon ng lugar kung saan ito nagsimula at lumaganap.

Paghihinuha ito ang pagbibigay ng iyong sariling haka-haka at opinyon tungkol sa isang bagay o sitwasyong naganap. Ito’y maaring nagsisimula sa iyong sariling paniniwala at pagkakaunawa sa isang konteksto ng pangyayari.

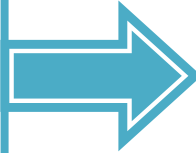

Pagyamanin

Pagsasanay A

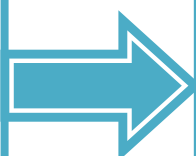
Matapos mong basahin ang kuwentong-bayan na sumasalamin sa tradisyon ng isang lahi. Suriin ang ugnayan ng tradisyon sa binasang akda gamit ang **Graphic Organizer**.

Sa kaugaliang Blaan kapag may gustong iparating sa mga kapamilya, kasambayan ay ipinapatunog ang agong.

Anong pangyayari ang nais ipaabot ni Samgulang sa kaniyang mga kapatid?

Sa tradisyong Blaan ang lalaki ang itinuturing na pinuno ng tahanan.

Paano ipinakita ni Samgulang ang pagsunod sa tradisyong ito noong una?

Magaling! Ipinakita mo ang iyong buong kahusayan sa pagsagot ng mga tanong. Ito’y nagpapakita na naunawaan mo ang aralin.

Halika’t sagutan mo pa ang ikalawang pagsasanay.

Pagsasanay B

Panuto: Ibigay ang iyong paghihinuha sa pahayag ng mga tauhan. Isulat ang iyong sagot sa nakalaang patlang.

“Narinig ba ninyo ang tawag ni Samgulang? Lahat tayo ay kailangang pumunta sa lemlunay para kumustahin siya.”

“Sasama ako sa iyo kapatid ano man ang mangyari sa iyo basta nasa likuran mo lang ako.”

Batay sa pahayag ng kapatid ano ang mahihinuhang kalagayan ni Samgulang?

Sa pahayag na ito ng kaniyang kapatid na si Knaban ay mahihinuhang

Naibigay mo ba ang tamang hinuha mula sa pahayag ng mga tauhan? Wala kang kupas, ang galing mo talaga.

Binabati kita dahil matagumpay mong naisagawa ang mga naunang gawain sa modyul na ito. Sa bahaging ito, sasagutin mo ang mga sumusunod upang mailahad ang iyong natutuhan sa modyul.

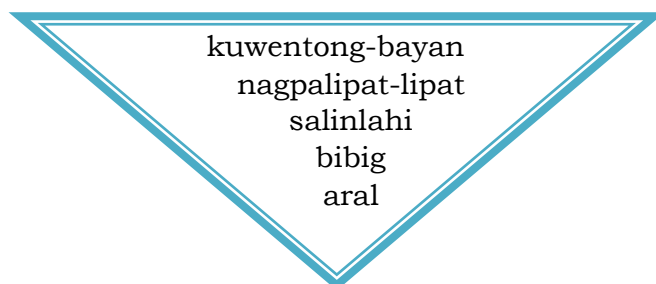

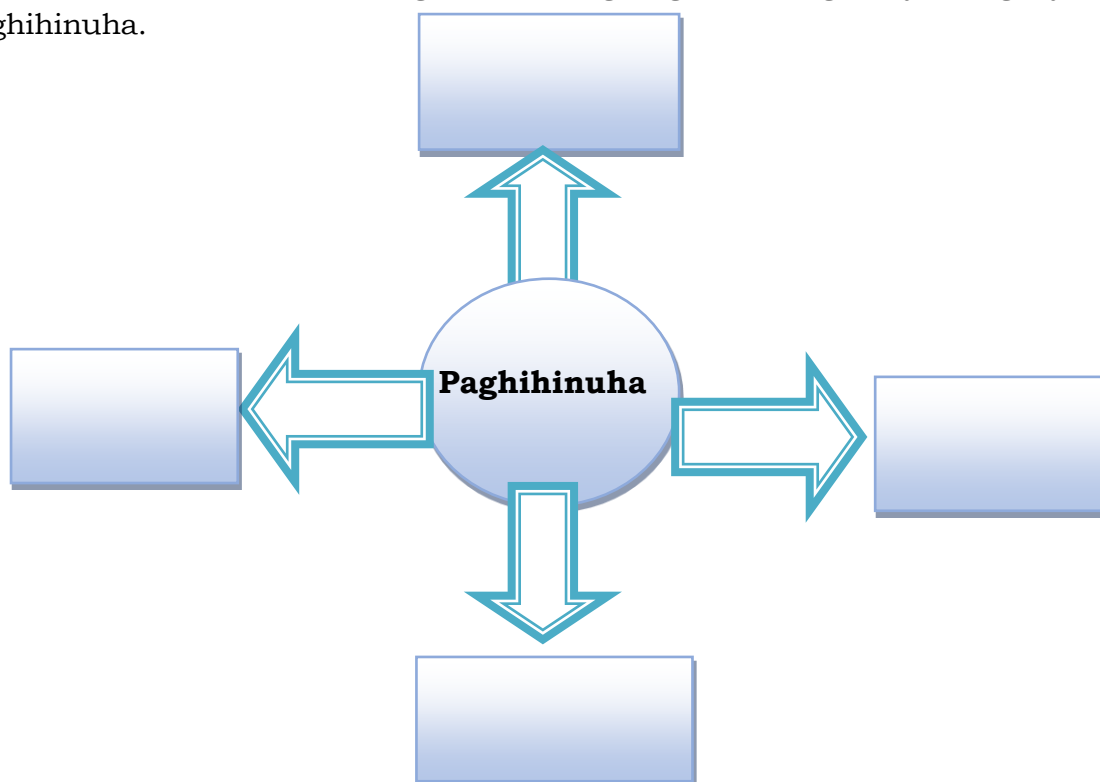
Isaisip

A. Panuto: Punan ng tamang sagot/salita ang bawat patlang para mabuo ang talata. Piliin sa loob ng tatsulok ang tamang sagot.

Ang 1. _____ ay isang maikling salaysay na 2. _____ sa 3. _____ sa pamamagitan ng mga 4. _____ at ito'y kapupulutan ng 5. _____.

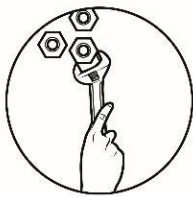

B. Panuto: Isulat sa loob ng kahon ang mga salitang may kaugnayan sa paghihinuha.

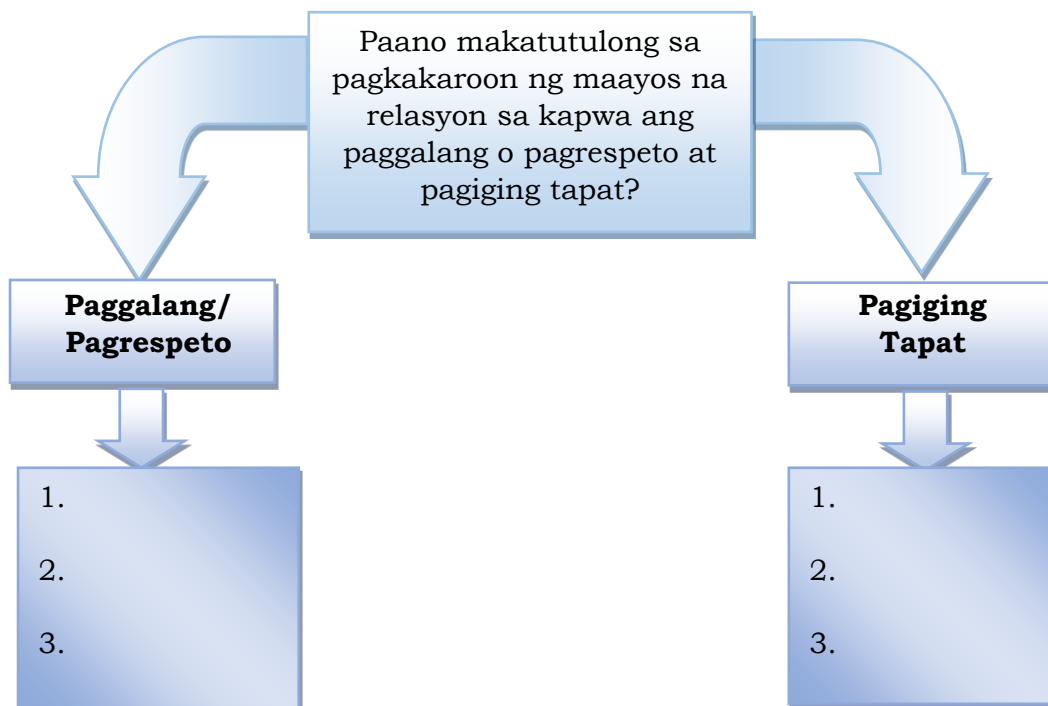
C. Panuto: Bigyang paghihinuha ang nakapaloob na kaugalian at kalagayang panlipunan sa akda na masasalamín pa rin hanggang ngayon.

Bahagi ng Akda	Paghihinuha
<p>“Tigilan ninyo ang pag-aaway kayo ay magkapamilya.”</p>	
<p>Nanaginip si Samgulang na tinanan at dinala ang kaniyang asawang si Salo Minum ni Nga Datu To Sabeng.</p>	

Isagawa

Panuto: Sagutin ang tanong gamit ang **Graphic Organizer**.

Tayahin

Hayan at natapos mo na ang mga gawain upang mahasa ang iyong kakayahan sa paghihinuha.

Sige, hinga muna nang malalim. Tiyak na handa ka na para sa isang pagtataya.

Panuto: Basahin ang mga sumusunod na pahayag. Bilugan ang letra ng tamang sagot.

1. Ito ay isang uri ng panitikan na lumaganap at nagpasalin salin sa iba't ibang henerasyon sa paraang pasalindila o pasalita karaniwang naglalahad ng kaugalian at tradisyon ng lugar kung saan ito nagsimula at lumaganap.

- A. maikling kuwento
- B. kuwentong-bayan
- C. talambuhay
- D. epiko

2. Walang maidudulot na tama ang kadamutan.

- A. Tama, dahil ito ay maling gawi.
- B. Tama, dahil puedeng patawarin ang madamot.
- C. Mali, dahil hindi puwedeng magbago ang madamot.
- D. Mali, dahil kapag madamot hindi nakapag-iisip ng tama.

3. Magkaiba man ng katawagan, ngunit nagmula naman sa iisang Maylikha.

- A. Tama, dahil tayo ay mga Pilipino na iisang lahi.
- B. Tama, dahil iisa ang Maylikha ng lahat.
- C. Tama, dahil sa bayaning nagbuwis ng kanilang buhay.
- D. Tama, dahil tayo ay nasa iisang bansa.

4. Bago pa man dumating ang mga Kastila ay may sarili ng panitikan ang Pilipinas.

- A. Tama, dahil pinatutunayan ito ng mga sinaunang paraan ng pagsulat at pamahalaan.
- B. Tama, dahil may panitikan na nakasulat sa mga aklat.
- C. Mali, umasa lang tayo sa tradisyong bitbit ng mga kastila.
- D. Mali, dahil sila mismo ang bumuo ng sibilisadong mga Pilipino.

5. Ito ang pagbibigay ng iyong sariling haka-haka at opinyon tungkol sa isang bagay o sitwasyong naganap.

- A. pagsasalaysay B. paglalahad C. pangangatuwiran D. paghihinuha

6. Ito ay isang tribo na nangangahulugang “manggagawang tao.”
A. Bagobo B. Manobo C. Blaan D. Tboli

Panuto: Maghinuha sa kaugalian at kalagayang panlipunan ng lugar na pinagmulan ng kuwentong-bayan batay sa mga pangyayari o usapan ng mga tauhan. Bilugan ang letra ng tamang sagot.

7. Ang mag-asawa sa binasa ay kapwa nabubuhay sa pagsasaka. Mahihinuha na ang kanilang lugar ay...
A. magubat at mapuno C. nasa lungsod
B. nasa tabing-dagat D. nasa kapatagang taniman ng palay
8. Sa paanong paraan inagaw ni Nga Datu To Sabeng si Salo Minum?
A. sa pamamagitan ng pakikipagkita
B. sa pamamagitan ng marahas na paraan
C. tinanan niya ito mula sa tahanan nina Samgulang
D. ginamitan ng kapangyarihan
9. “Halina mga kapatid babawiin ko ang aking asawang si Salo Minum.” Anong damdamin ang iyong mahihinuha?
A. tapat na pagmamahal sa asawa
B. mapagkatiwalaang asawa
C. may respeto sa asawa
D. dalisay ang pagmamahal sa asawa
10. “Sasama ako sa iyo kapatid ano man ang mangyari sa iyo basta nasa likuran mo lang ako.” Mahihinuha sa pahayag na ito na ang mga Blaan ang may kulturang
A. katapangan B. kalakasan C. pagmamahal D. pagtutulungan

Kumusta kaibigan? Natutuwa naman ako dahil nasagutan mo nang maayos ang tayahin. Kaya mo pa ba? Magaling! Para sa panghuling gawain, sagutin mo ang karagdagang gawain.

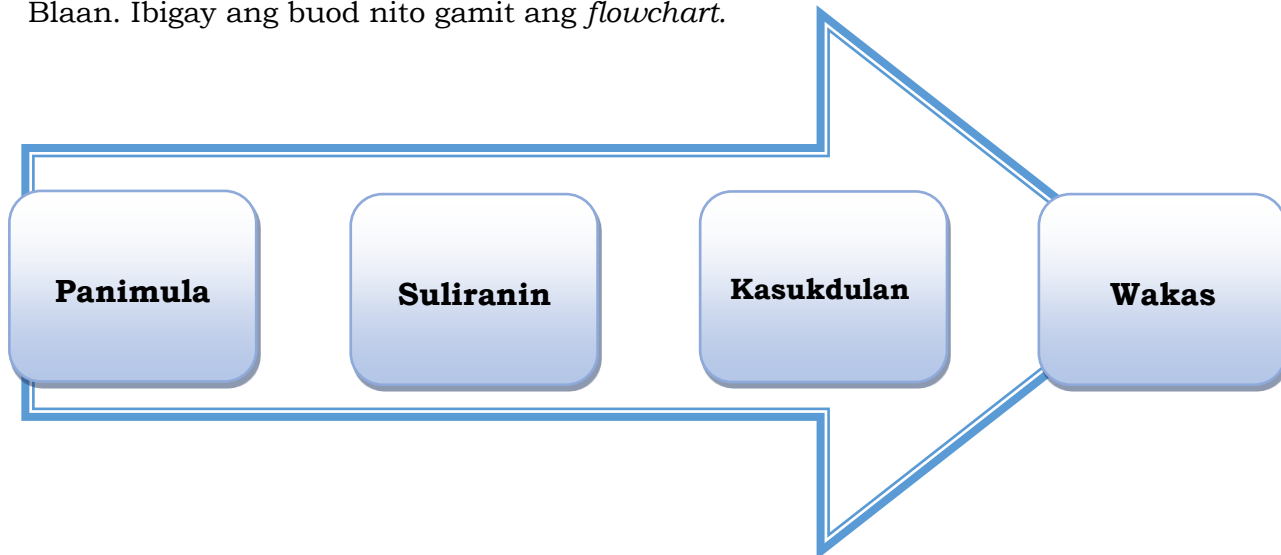
Humanda ka na!

Karagdagang Gawain

Bilang panapos na gawain, magsaliksik ng iba pang kuwentong-bayan ng mga Blaán. Ibigay ang buod nito gamit ang *flowchart*.

Pamantayan:

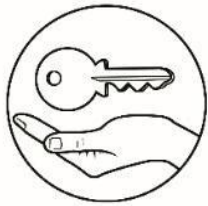
Nilalaman	10
Kaayusan ng ideya	10
<u>Wastong gamit ng salita</u>	<u>5</u>
Kabuuan	25

Binabati kita kaibigan! Napakagaling mo! Natapos at napagtagumpayan mo ang aralin. Sana'y naiwan sa iyong isipan ang lahat ng mga napag aralan natin sa araw na ito.

*Bagaman tapos na tayo sa araling ito, ihandang muli ang iyong sarili sa panibago na namang aralin, ang **Modyul 2: KUWENTONG-BAYAN: MGA PAHAYAG SA PAGBIBIGAY NG MGA PATUNAY***

ISAISIP		
PAGSASANAY A	PAGSASANAY B	PAGSASANAY C
1. kuwentong bayan 2. nagpalipat-lipat 3. salinlahi 4. bibig 5. aral	haka haka, opinyon, kalabasan, prediksyon, pagpapakahulugan at iba pa	

Susi sa Pagwawasto

SUBUKIN 1. B 2. B 3. A 4. B 5. A	PAGPAPALAWAK NG TALASALITAN 1. A 2. D 3. C	TAYAHIN 1. B 2. A 3. B 4. A 5. B 6. C 7. A 8. C 9. D 10. D
---	---	--

Sanggunian

Digu, Maricel S. Kuwentong Bayan: Si Samgulang at si Nga Datu To Sabeng. Flalok Project, Conrado & Ladislawa Alcantara Foundation, Inc. & Blaan Indigenous Cultural Communities

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph *